

ФІНАНСОВІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ РИБНИЦТВА

Л. Катан, д.е.н., професор,

О. Зубко, асистент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Сьогодні рибне господарство України перебуває в такому критичному стані, що для його реального відродження і подальшого розвитку слід розпочати з рішучих заходів по формуванню стратегії управління рибогосподарською діяльністю на рівні як держави, так і окремого господарюючого суб'єкта.

За останні п'ять років обсяги вилову риби в країні скоротився вдвічі. Вітчизняна аквакультура забезпечує населення країни в рибі лише на 20% від річної норми споживання риби. Аналіз наукових праць свідчить, що системні, комплексні дослідження проблеми стратегічного управління рибним господарством в Україні не проводяться. Науковці та практики відмічають гостру необхідність пошуку ефективних шляхів відродження і розвитку вітчизняного рибного господарства, аналізують причини, що привели до занепаду рибної галузі, досліджують досвід закордонного управління рибогосподарською діяльністю, акцентують увагу на конкретних управлінських підходах, пропонують шляхи виходу з кризового стану і вказують на першочергову роль держави в вирішенні проблем рибного господарства країни та наголошують на тому, що без підтримка держави відродження галузі не відбудеться.

Для покращення стану підприємств галузі рибництва в країні, необхідно, в першу чергу, звернути увагу компетентних і зацікавлених сторін на необхідність стратегічного підходу до розвитку рибного господарства України, а також позначити основні характеристики фінансової стратегії управління рибогосподарською діяльністю на рівні як держави, так і окремих підприємств.

Рибогосподарська діяльність, що реалізовується у рамках відповідних господарюючих суб'єктів і покликана задовольняти потреби суспільства в рибі і рибній продукції, має два рівні управління: рівень підприємства і рівень держави.

На жаль, Державна цільова економічна програма розвитку рибного господарства на 2012–2016 роки не досягла визначених критеріїв її ефективності та головної мети, а саме щодо створення сприятливих умов для фінансового забезпечення розвитку рибного господарства та його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Для задоволення потреби населення України у рибній продукції відповідно до науково обґрунтованих норм споживання, які становлять 20 кг риби на одну особу за рік. Відповідно значної актуальності набувають подальші дослідження основних чинників розвитку рибогосподарських підприємств з метою економічного обґрунтування впровадження заходів та пропозицій, які дозволять вивести з кризи українську аквакультуру та сприятимуть її інтенсивному зростанню.

Ефективність розвитку будь-якої галузі економіки зумовлюється правильно вибраною стратегією. Специфіка рибного господарства полягає в тому, що стратегічні напрями його розвитку на рівні держави і підприємства дещо відрізняються. І якщо місія рибогосподарської діяльності незмінно однакова, то стратегічні цілі управління нею різні.

Первинною стратегічною метою державного управління рибним господарством як галуззю національної економіки є забезпечення продовольчої безпеки країни.

Найважливіше державне завдання - направити фінансові потоки від реалізації рибної продукції вітчизняним виробникам. А для цього необхідно розробити відповідні фінансовий механізм досягнення стратегічних цілей рибогосподарських підприємств.

В умовах гострої нестачі інвестиційних ресурсів для розвитку підприємств галузі і фінансування їх поточної діяльності є сенс в тому,

щоб державну фінансову підтримку в середньостроковому періоді зосередити на одному з секторів рибного господарства, що має найбільший рівень економічної віддачі. Стратегічний розвиток галузі залежить від багатьох чинників і не обов'язково припускає довготривалу перспективу. У певних умовах він може обмежуватися і 3-5 роками, що цілком відповідає критерію середньострокового планування.

Держави і інші залучені в управління рибним господарством відомства повинні ретельно оцінювати методи зменшення втрат і підвищувати рентабельність в цілях забезпечення фінансової стійкості.

Зокрема, слід відмітити доцільність створення сприятливого інвестиційного середовища для залучення інвестицій у впровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій інтенсивного ставового, садкового, річкового та басейнового рибництва. Також доцільно було б запровадити систему держзамовлення на рибну продукцію; дотування рибогосподарської діяльності і субсидування реалізації інвестиційних програм і проектів, пов'язаних з модернізацією і розвитком риболовецьких підприємств; надання вітчизняним і зарубіжним фінансовим інститутам державних гарантій по зобов'язаннях рибогосподарських суб'єктів; пільгове оподаткування; пільгове цільове кредитування, інші економічні важелі, широко використовувані в зарубіжній рибогосподарській практиці.

Таким чином, специфіка рибної галузі визначається двоохривністю формування механізмів стратегічного управління, первинна роль серед яких на сучасному етапі розвитку рибного господарства України відводиться саме фінансовому механізму державного управління галуззю.